בס"ד "הדף היומי לתולדותנו"

יום **ב'**, **כ"ב** ב**אלול** תשס"א (**10** בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **כ"ב באלול**, בשנת 5554(1794), **התארגן כח הלחימה היהודי הראשון בעידן החדש – גדוד יהודי בתוך הצבא הפולני המהפכני**. ועם זאת, סיפורו של בֶּרק יוסיליביץ'...

ארץ פולין עברה שנים קשות לקראת סוף המאה ה-18 – תקופת המהפכות באמריקה ובצרפת וגם מלחמות ביבשת האירפאית, כולל בין פרוסיה לרוסיה. מלחמה זו גרמה לחלוקת פולין כליל בין שתי המדינות הללו, דבר שהוביל לפרוץ מהפכה בשנת 1794. קוסצ'יושקו, ראש הקושרים, היה בעל דעות מדיניות ואזרחיות חופשיות ונעלות מדעותיהם של כל האצילים הפולניים שנלוו אליו במלחמת השחרור ההיא: הוא הבין כי אי-אפשר לממלכה חופשית בלי ביטול עבדות האיכרים ובלי השוואת זכויות האזרחים. מתוך התלהבות ההגנה על ארץ המולדת פרצו לפעמים שאיפותיו הדמוקראטיות הללו של ראש הקושרים. התלהבות זו תקפה גם שדרות אחרות שבצבור היהודי. כשנקראו כל בני העיר ווארשה להגן עליה מפני האויב – גם מרוסיה וגם מפרוסיה – בקיץ-סתיו 1794 – אותם היהודים, שעוד לפני ימים מעטים התנפל עליהם ההמון ברחובות ושגורשו בלי חמלה מווארשה, עמדו עתה בשעת הסכנה בחפירות יחד עם רודפיהם, ויחד עמהם חפרו בורות ושפכו סוללות להגן על העיר. פעמים רבות נאספו המתנדבים האלה מזויינים לקול אות מלחמה אחד להניס את הצרים. בין היהודים שהגנו על ווארשה נתעורר הרעיון ליצור לגיון יהודי מיוחד, ובראש חבורת הפאטריוטים הזאת עמד **בֶּרק (דב בער) יוסיליביץ'**. ברק, שגדל בדרך הקשה כנער יהודי עני, נהיה לשמש של שר גדול, מאסאלסקי. הלה היה מצוי הרבה בחוץ לארץ, ביחוד בפאריז, ובנסעו היה לוקח איתו את המשמש הזריז שלו. שם למד ברק הצעיר להסתכל מן הצד בחיי הטרקלינים הפאריזיים. שם ראה עולם חדש והרגיש את הרוחות החדשות, שהיו מנשבות באווירה של העיר בימים האחרונים שלפני המהפכה הגדולה.

הופעת הגיבור קוסצ'יושקו ומצור ווארשה נתנו לשאיפותיו תוכן ממשי: הוברר לו שנחוץ להילחם לחרות ארץ מולדתו להצלת עיר המלוכה שנסגרו ונדכאו בה ביד אויב הפולנים והיהודים יחד; צריך להוכיח שגם בניה החורגים של הארץ יכולים להלחם עם שאר בניה יחד. בתקופת המלחמה הכבדה על יד ווארשה, הגיש ברק יוסיליביץ' אל המצביא הראשי קוסצ'יושקו בקשת רשיון לייסד גדוד מיוחד של פרשים קלים מיהודים מתנדבים. כאמור, היום בשנת 1794, מלא קוסצ'יושקו את בקשתו ברצון והודיע את הדבר בשמחה. בפקודה מיוחדת הוא הביע תהילה רבה לשקדנותם הפאטריוטית של המתחילים בדבר, "הזוכרים את הארץ אשר נולדו בה ואת הטובות אשר תבואנה ליהודים במידה אחת עם שאר בני הארץ על ידי גאולתם...."

[תאריכון/דובנוב-"דברי ימי עם עולם"]

§§§

<u>לקראת ראש השנה</u> {<u>בימי ג' וד' בשבוע הבא</u>}:

...עיקר מצוות היום בראש השנה – תקיעת שופר היא, שכן השופר מְמַזמוטי מלכות הוא. וכן נאמר: **"בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' "**.[תהלים צ"ח 6]. ומניין שבראש השנה? שנאמר, **"תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגֵנו"** [שם פ"א 4]. איזהו חג שהלבנה מתכסה בו

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

למעוניינים לקבל את הדף, נא התקשרו לטל. 6432843 - 08 (מרדכי)

בס"ד

"הדף היומי לתולדותנו"

יום **ב'**, **כ"ב** ב**אלול** תשס"א (**10** בספטמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

(שהוא בתחילת החודש)? הווה אומר: זה ראש השנה. {ההמשך, בע"ה, מחר}
[הלכה לעם]

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

למעוניינים לקבל את הדף, נא התקשרו לטל. 6432843 - 08 (מרדכי)